

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2017. gada 28. jūnijā *

Valsts pienākumu neizpilde — Kopienas dzelzceļa attīstība — Direktīva 91/440/EEK — 6. panta 1. punkts — *Deutsche Bahn* grupa — Līgumi par peļņas nodošanu — Aizliegums dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirto valsts atbalstu novirzīt dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem — Grāmatvedības uzskaites pienākumi — Direktīva 91/440/EEK — 9. panta 4. punkts — Regula (EK) Nr. 1370/2007 — 6. panta 1. punkts — Pielikuma 5. punkts — Grāmatvedības uzskaites pienākumi — Darbībām, kuras saistītas ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, piešķirtā valsts atbalsta norādīšana atbilstoši katram atsevišķajam līgumam

Lieta C-482/14

par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2014. gada 30. oktobrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *W. Mölls* un *T. Maxian Rusche*, kā arī *J. Hottiaux*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Vācijas Federatīvo Republiku, ko pārstāv *T. Henze* un *J. Möller*, pārstāvji, kam palīdz *R. Van der Hout*, *advocaat*,

atbildētāja,

ko atbalsta:

Itālijas Republika, ko pārstāv *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Fiorentino*, *avvocato dello Stato*,

Latvijas Republika, ko pārstāv *I. Kucina*, kā arī *J. Treijs-Gigulis* un *I. Kalniņš*, pārstāvji,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *L. Bejs Larsens* [*L. Bay Larsen*], tiesneši *M. Vilars* [*M. Vilaras*], *J. Malenovskis* [*J. Malenovský*], *M. Safjans* [*M. Safjan*] un *D. Švābi* [*D. Šváby*] (referents),

ģenerāladvokāts *M. Kampos Sančess-Bordona* [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs *K. Malaceks* [*K. Malacek*], administrators,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 3. marta tiesas sēdi,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 26. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Eiropas Komisija prasības pieteikumā lūdz Tiesu konstatēt, ka:
 - atļaujot dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt pārvaldājumu pakalpojumu sniegšanai, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi tai Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 21. novembra Direktīvas 2012/34/ES, ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu (OV 2012, L 343, 32. lpp.), 6. panta 1. punktā (iepriekš – Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/440/EEK par Kopienas dzelzceļa attīstību (OV 1991, L 237, 25. lpp.) 6. panta 1. punkts, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra Direktīvu 2001/12/EK (OV 2001, L 75, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 91/440”)), paredzētos pienākumus;
 - neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ar grāmatvedības uzskaites palīdzību varētu nodrošināt, ka tiek ievērots aizliegums dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt pārvaldājumu pakalpojumu sniegšanai, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi tai Direktīvas 2012/34 6. panta 4. punktā (iepriekš – Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkts) paredzētos pienākumus;
 - neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai maksa par infrastruktūras izmantošanu tiktu izlietota vienīgi infrastruktūras pārvaldītāja uzņēmējdarbības finansēšanai, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi tai Direktīvas 2012/34 31. panta 1. punktā (iepriekš – Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra Direktīvas 2001/14/EK par dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanu un maksas iekasēšanu par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu un drošības sertifikāciju (OV 2001, L 75, 29. lpp.) 7. panta 1. punkts) paredzētos pienākumus;
 - neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai valsts līdzekļi, kas piešķirti darbībām, kuras saistītas ar pasažieru pārvaldājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, atbilstošajos pārskatos tiktu atspoguļoti atsevišķi, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi tai Direktīvas 2012/34 6. panta 3. punktā (iepriekš – Direktīvas 91/440 9. panta 4. punkts), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regulas (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV 2007, L 315, 1. lpp.), 6. panta 1. punkta, kopsakarā ar šīs regulas pielikuma 5. punktu, tiesību normās paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 91/440

- 2 Direktīvas 91/440 preambulas ceturtajā apsvērumā ir paredzēts:

“tā kā dzelzceļa sistēmas attīstību nākotnē un tās efektīvu darbību var padarīt vieglāk panākamu, ja nošķir pārvadāšanas pakalpojumus no infrastruktūras uzturēšanas; tā kā šādā situācijā šīs divas darbības ir jāvada atsevišķi un tām jābūt atsevišķiem kontiem”.

- 3 Šīs direktīvas 2. panta 2. punktā ir noteikts:

“Šo direktīvu nepiemēro attiecībā uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kas nodrošina tikai pilsētas, piepilsētas vai reģionālos pārvadājumus.”

- 4 Minētās direktīvas 3. pantā “reģionālie reisi” ir definēti kā “pārvadāšanas pakalpojumi, ko veic, lai nodrošinātu reģiona pārvadājumu vajadzības”.

- 5 II iedaļā “Pārvaldības neatkarība” ietvertais minētās direktīvas 4. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka, ciktāl tas attiecas uz apsaimniekošanu, vadību un iekšējo administratīvo, saimniecisko un uzskaites lietu kontroli, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem ir neatkarīgs statuss, saskaņā ar kuru viņu rīcībā ir tādi līdzekļi, budžeti un konti, kas ir nošķirti no valsts līdzekļiem, budžeta un kontiem.

2. Ievērojot izmaksu un piešķiršanas īpašu noteikumu sistēmu, ko nosaka dalībvalstis, infrastruktūras pārvaldītājs atbild par savu apsaimniekošanu, vadību un iekšējo kontroli.”

- 6 Iepriekš minētajā Direktīvas 91/440 iedaļā ietvertais 5. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem dotu iespēju pielāgot savu darbību tirgum un šo darbību vadību atstāt to vadības struktūru atbildībā, lai sniegtu efektīvus un piemērotus pakalpojumus par iespējami zemāko cenu par vajadzīgo pakalpojumu kvalitāti.

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumus vada saskaņā ar principiem, kas attiecas uz komercsabiedrībām; tas attiecas arī uz to sabiedrisko pakalpojumu saistībām, ko uzlikusi valsts, un uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas līgumiem, kurus tie slēdz ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi izstrādā savus uzņēmējdarbības plānus, ieskaitot to ieguldījumu un finanšu programmas. Šādus plānus izstrādā, lai panāktu uzņēmumu finanšu līdzsvaru un pārējos tehniskos, komerciālos un finanšu pārvaldības mērķus; tajos norāda arī līdzekļus minēto mērķu sasniegšanai.

[..]”

- 7 Direktīvas 91/440, tās sākotnējā redakcijā, 6. panta 1. punkts bija formulēts šādi:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai uzņēmējdarbībai, kas saistīta ar pārvadājumu pakalpojumiem, un uzņēmējdarbībai, kas saistīta ar dzelzceļa infrastruktūras pārvaldību, nodrošinātu atsevišķu grāmatvedības uzskaiti. Finansējumu, kas piešķirts vienai no šīm divām darbības jomām, nedrīkst nodot otrai.

Šo divu jomu grāmatvedības uzskaiti veic tādā veidā, kas atspoguļo šo aizliegumu.”

- 8 Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šķirtu peļņas un zaudējumu uzskaites un bilances kārtošanu un publicēšanu, no vienas puses, attiecībā uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu darbību, kura ir saistīta ar transporta pakalpojumu sniegšanu, un, no otras puses, attiecībā uz darbību, kas ir saistīta ar dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu. Publisko finansējumu, kas piešķirts vienai no šīm divām darbības jomām, nedrīkst nodot otrai.

Šo divu jomu uzskaiti veic tā, lai tie atspoguļo šo aizliegumu.”

- 9 Šīs direktīvas 9. panta 4. punkta, kurš šai direktīvai tika pievienots ar Direktīvu 2001/12, formulējums ir šāds:

“Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu peļņas un zaudējumu pārskatu un bilanci vai aktīvu un pasīvu gada pārskatu kārto un publicē par darbību, kas saistīta ar dzelzceļa kravas pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu. Līdzekļi, ko maksā par darbību, kura saistīta ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem kā maksa par sabiedriskajiem pakalpojumiem, jāatspoguļo atsevišķi attiecīgajos kontos, un tos nedrīkst nodot darbībai, kas saistīta ar citu transporta pakalpojumu sniegšanu vai ar citu uzņēmējdarbību.”

- 10 Atbilstoši Direktīvas 91/440 15. pantam kā tās transponēšanas termiņš bija noteikts 1993. gada 1. janvāris.
- 11 Saskaņā ar Direktīvas 2012/34 65. pantu Direktīva 91/440 tika atcelta no 2012. gada 15. decembra. Ar 2015. gada 12. martā publicēto labojumu (OV 2015, L 67, 32. lpp.; turpmāk tekstā – “2015. gada 12. marta labojums”) kā šīs direktīvas atcelšanas spēkā stāšanās datums tika noteikts 2015. gada 17. jūnijs.

Direktīva 2001/12

- 12 Direktīvas 2001/12 preambulas 9. apsvērumā ir noteikts:

“Lai veicinātu pasažieru un kravas pārvadājumu pakalpojumu efektivitāti un nodrošinātu to finanšu pārskatāmību, ieskaitot visu valsts maksāto finansiālo kompensāciju vai atbalsta pārskatāmību, jānošķir pasažieru un kravas pārvadājumu pakalpojumu uzskaiti.”

Direktīva 2001/14

- 13 Direktīvas 2001/14 6. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis izstrādā nosacījumus, attiecīgā gadījumā ieskaitot priekšapmaksas nosacījumus, lai nodrošinātu, ka normālos uzņēmējdarbības apstākļos un saprātīgā laikposmā infrastruktūras pārvaldītāja grāmatvedības rēķinos ienākumiem no infrastruktūras maksas, citas saimnieciskās darbības un valsts iemaksām, no vienas puses, jābūt vismaz līdzsvarā ar infrastruktūras izdevumiem, no otras puses.

Neskarot lietotāja iespējamo ilgtermiņa mērķi segt visu transporta veidu infrastruktūras izmaksas, pamatojoties uz dažādo transporta veidu godīgu, nediskriminējošu konkurenci, kur dzelzceļa transports spēj konkurēt ar citiem transporta veidiem, saskaņā ar 7. un 8. pantā noteikto maksāšanas sistēmu dalībvalsts var prasīt, lai infrastruktūras pārvaldītājs savēl rēķinus bez valsts finansējuma.”

14 Šīs direktīvas 7. panta 1. un 3. punktā ir precizēts:

“1. Maksu par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu saņem infrastruktūras pārvaldītājs un izlieto, lai finansētu savu uzņēmējdarbību.

[..]

3. Neierobežojot 4. vai 5. punktu, vai 8. pantu, maksu par minimālo piekļuves pakalpojumu kompleksu un sliežu ceļa piekļuvi apkalpes iekārtām nosaka tādu, kādas ir tiešās izmaksas, kas radušās, sniedzot vilcienu satiksmes pakalpojumus.”

15 Direktīvas 2001/14 8. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Lai pilnībā segtu infrastruktūras pārvaldītājam radušās izmaksas, ja tirgus situācija to pieļauj, dalībvalsts var piedzīt uzcenojumus, pamatojoties uz efektīviem, caurskatāmiem un nediskriminējošiem principiem, vienlaikus garantējot optimālu konkurētspēju, jo īpaši dzelzceļa kravu starptautisko pārvadājumu jomā. Maksas iekasēšanas sistēmā ievēro dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu sasniegto produktivitātes pieaugumu.

Maksas limenis tomēr nedrīkst liegt lietot infrastruktūru tādām tirgus daļām, kas var segt vismaz tās izmaksas, kuras tieši radušās dzelzceļa pakalpojumu sniegšanas dēļ, kā arī peļņas normu, ko pieļauj tirgus situācija.”

16 Atbilstoši Direktīvas 2001/14 38. pantam kā tās transponēšanas termiņš tika noteikts 2003. gada 15. marts.

17 Saskaņā ar Direktīvas 2012/34 65. pantu Direktīva 2001/14 tika atcelta no 2012. gada 15. decembra. Ar 2015. gada 12. marta labojumu kā šīs direktīvas atcelšanas spēkā stāšanās datums tika noteikts 2015. gada 17. jūnijs.

Regula Nr. 1370/2007

18 Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Visas kompensācijas, kas ir saistītas ar kādiem vispārējiem noteikumiem vai kādu pakalpojumu valsts līgumu, atbilst 4. pantā ietvertajiem noteikumiem neatkarīgi no tā, kā līgums piešķirts. Visas kompensācijas neatkarīgi no to būtības, kuras ir saistītas ar kādu valsts līgumu, kas tieši piešķirts saskaņā ar 5. panta 2., 4., 5. vai 6. punktu, vai ar kādiem vispārējiem noteikumiem, atbilst arī pielikumā ietvertajiem noteikumiem.”

19 Šīs regulas pielikuma “Kompensācijai piemērojamās prasības 6. panta 1. punktā minētajos gadījumos” 2. un 5. punktā ir paredzēts:

“2. Kompensācija nevar būt lielāka par summu, kas atbilst neto finanšu ietekmei, kura ir vienāda ar kopējo ietekmi – pozitīvu vai negatīvu –, kāda sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību ievērošanai ir uz sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja ieņēmumiem un izmaksām. Ietekmes novērtē, salīdzinot

stāvokli, kādā sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības ir izpildītas, ar tādu stāvokli, kas rastos, ja saistības nebūtu pildītas. Lai aprēķinātu neto finanšu ietekmi, kompetentā iestāde izmanto šādu shēmu:

izmaksas, kas rodas saistībā ar kompetentās iestādes/iestāžu uzliktām sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām, kuras iekļautas pakalpojumu valsts līgumā un/vai vispārējos noteikumos, vai ar šādu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību kopumu,

mīnus jebkura pozitīva finansiāla ietekme, kas radusies tīklā, kurā sniedz pakalpojumus saskaņā ar attiecīgajām sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām,

mīnus tarifu ieņēmumi vai jebkuri citi ieņēmumi, kas rodas, izpildot attiecīgās sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības,

plus samērīga peļņa

ir neto finanšu ietekme.

[..]

5. Lai palielinātu pārredzamību un nepieļautu savstarpējas subsīdijas, ja sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs veic ne tikai kompensētus pakalpojumus, uz ko attiecas sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas saistības, bet veic arī citas darbības, minēto sabiedrisko pakalpojumu grāmatvedības un uzskaites konti ir jānošķir, lai tie atbilstu vismaz šādiem nosacījumiem:

- operatīvajiem kontiem, kas attiecas uz katru no minētajām darbībām, ir jābūt nošķirti, un saskaņā ar spēkā esošiem grāmatvedības un nodokļu noteikumiem proporcionāli ir jāsadala attiecīgās aktīvu un pastāvīgo izmaksu daļas,
- visas mainīgās izmaksas, pietiekamu ieguldījumu pastāvīgajās izmaksās un samērīgu peļņu, kas ir saistīta ar jebkurām citām sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja darbībām, nekādā gadījumā nevar segt no attiecīgajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem,
- sabiedrisko pakalpojumu izmaksas jāabalansē ar operatīvajiem ieņēmumiem un valsts iestāžu veiktajiem maksājumiem bez iespējas ieņēmumus pārskaitīt uz kādu citu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja darbības nozari.”

Direktīva 2012/34

20 Direktīvas 2012/34 preambulas 1. apsvērumā ir noteikts:

“[Direktīva 91/440], Padomes Direktīva 95/18/EK (1995. gada 19. jūnijs) par dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu licencēšanu [OV 1995, L 143, 70. lpp.] un [Direktīva 2001/14] ir būtiski grozītas. Tā kā ir vajadzīgi turpmāki grozījumi, minētās direktīvas skaidrības labad būtu jāpārstrādā un jāapvieno vienā tiesību aktā.”

21 Ar Direktīvas 2012/34 6. panta 1. un 4. punktu tika aizstāts Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkts, savukārt ar šīs pirmās minētās direktīvas 6. panta 3. punktu tika aizstāts pēdējās minētās direktīvas 9. panta 4. punkts.

- 22 Minētās direktīvas 64. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka “dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai ievērotu šo direktīvu, tostarp attiecībā uz to, kā prasības izpilda uzņēmumi, operatori, pieteikuma iesniedzēji, iestādes un citas attiecīgas struktūras, līdz 2015. gada 16. jūnij[am]. Dalībvalstīs tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus”.
- 23 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 65. pantu “Direktīvu [91/440] [..] un [2001/14] ar grozījumiem, kas izdarīti ar IX pielikuma A daļā uzskaitītajām direktīvām, atceļ no 2012. gada 15. decembr[a], neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem IX pielikuma B daļā norādīto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos”. Ar 2015. gada 12. marta labojumu kā šo direktīvu atcelšanas spēkā stāšanās datums tika noteikts 2015. gada 17. jūnijs.

Vācijas tiesības

- 24 1993. gada 27. decembra *Allgemeines Eisenbahngesetz* (Vispārīgais dzelzceļa likums) (*BGBI.* 1993 I, 2378., 2396. lpp.; 1994 I, 2439. lpp.) (turpmāk tekstā – “AEG”) 9. pantā ir paredzēts:

“(1) Valsts dzelzceļa uzņēmumiem,

1. kas ir gan dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, gan dzelzceļa infrastruktūras uzņēmumi un
2. a) kas ir vienīgi dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un ar sava mātesuzņēmuma starpniecību ir saistīti ar dzelzceļa infrastruktūras uzņēmumu, kurš ir valsts dzelzceļa uzņēmums, vai
b) kas ir vienīgi dzelzceļa infrastruktūras uzņēmumi un ar sava mātesuzņēmuma starpniecību ir saistīti ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu, kurš ir valsts dzelzceļa uzņēmums, vai
3. kas kā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi vai dzelzceļa infrastruktūras uzņēmumi ir cita dzelzceļa pārvadājumu vai dzelzceļa infrastruktūras uzņēmuma, kurš ir valsts dzelzceļa uzņēmums, mātesuzņēmums vai meitasuzņēmums,

ir pienākums, pat ja tie netiek apsaimniekoti kapitālsabiedrību formā, sagatavot, pārraudzīt un publicēt gada pārskatus un vadības ziņojumu, kas atbilst lielām kapitālsabiedrībām piemērojamajiem noteikumiem, kuri ir ietverti Komerckodeksa trešās grāmatas otrajā iedaļā. [..]

(1.a) Valsts dzelzceļa uzņēmumiem 1. punkta pirmā teikuma 1. punkta izpratnē to grāmatvedībā ir jānodala abas attiecīgās nozares; tas ietver atsevišķu kontu uzturēšanu “pārvadājumu pakalpojumu sniegšanas” nozarei un “dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanas” nozarei. Tiem ir jānodrošina, ka attiecībā uz katru nozari pirmā teikuma izpratnē, kā arī to ārējo nozari to gada pārskatu pielikumā tiek iekļauta papildu bilance un peļņas un zaudējumu aprēķins, kas sagatavoti atbilstoši komerciesību principiem. [..]

(1.b) Vienai no abām 1.a punkta pirmajā teikumā norādītajām darbības nozarēm pārskaitītie valsts līdzekļi nevar tikt novirzīti otrai nozarei. Šo divu darbības jomu grāmatvedības uzskaiti veic tādā veidā, kas atspoguļo šo aizliegumu. Tas attiecas arī uz uzņēmumiem 1. punkta pirmā teikuma 2. un 3. punkta izpratnē.

[..]

(1.d) Valsts dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kuri sniedz dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus gan pasažieru, gan arī kravu pārvadājumu jomā, *mutatis mutandis* ir piemērojams 1.a punkts, ciktāl tiem ir jā sagatavo atsevišķs pārskats un jāietver gada pārskatu pielikumā atsevišķa bilance un peļņas un zaudējumu aprēķins tikai attiecībā uz kravu pārvadājumu pa dzelzceļu nozari, un šo bilanci var aizstāt arī ar ieņēmumu un izdevumu pārskatu. Valsts līdzekļus, kas piešķirti darbībām, kuras saistītas

ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām, attiecīgajos pārskatos atspoguļo nošķirti un tos nedrīkst novirzīt darbībām, kas saistītas ar citu pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu vai jebkādām citām darbībām.

[..]”

25 *AEG* 14. panta 4. punkts ir formulēts šādi:

“Dzelzceļa pārvaldītājiem ir jānosaka savi tarifi atbilstoši rīkojumam, kas izdots saskaņā ar 26. panta 1. punkta 6. un 7. apakšpunktu, lai kompensētu izmaksas, kas tiem radušās, sniedzot visus noteikumus paredzētos minimālos pakalpojumus 1. punkta pirmā teikuma izpratnē, kā arī peļņas normu tiktāl, cik tirgus situācija to pieļauj. Šādi rīkodamies, viņi var saņemt uzcenojumu attiecībā uz dzelzceļa pakalpojuma sniegšanas tiešajām izmaksām, turklāt ir pieļaujama diferenciācija starp pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem lielā attālumā, pasažieru pārvadājumiem nelielā attālumā vai kravas pārvadājumiem, kā arī atkarībā no šo transporta pakalpojumu tirgus daļām, garantējot konkurētspēju, it īpaši attiecībā uz starptautiskajiem preču pārvadājumiem pa dzelzceļu. Maksājumu apmērs saistībā ar otro teikumu tirgus segmentā tomēr nedrīkst pārsniegt izmaksas, kas tieši radušās dzelzceļa pakalpojumu sniegšanas dēļ, kā arī peļņas normu, ko pieļauj tirgus situācija.”

26 Subsīdijas ieguldījumiem pastāvošā tīkla atjaunošanai ir reglamentētas 2009. gada 9. janvāra *Leistungs- und Finanzierungsvereinbarung* (Nolīgums par pakalpojumiem un finansēšanu), kurā grozījumi izdarīti 2010. gada 4. novembrī un 2013. gada 6. septembrī un kas noslēgts starp Vācijas Federatīvo Republiku, *Deutsche Bahn AG* dzelzceļa infrastruktūras uzņēmumiem un pašu *Deutsche Bahn AG*. Šis nolīgums no 2015. gada 1. janvāra tika aizstāts ar *Leistungs- und Finanzierungsvereinbarung II* (Nolīgums par pakalpojumiem un finansēšanu II, turpmāk tekstā – “*LuFV II*”), ar kuru tostarp tika ieviesta slēgta finanšu aprīte no infrastruktūras gūtajai peļņai, kas pilnībā tiek pārskaitīta federālajai valstij, pirms tā bez jebkādām izmaiņām atkārtoti tiek ieguldīta infrastruktūrā.

Fakti

27 *Deutsche Bahn* grupa (turpmāk tekstā – “*DB* grupa”), kuras vadībā ir holdinga sabiedrība *Deutsche Bahn AG* (turpmāk tekstā – “*DB AG*”), darbojas pasažieru un kravu iekšzemes un starptautisko pārvadājumu, loģistikas un dzelzceļa papildpakalpojumu sniegšanas nozarē.

28 Saskaņā ar *AEG* 9.a pantu Direktīvas 2012/34 3. panta 3. punktā, kā arī tās I pielikumā minētos dzelzceļa infrastruktūras elementus pārvalda *DB Netz AG*, *DB Station & Service AG* un *DB Energy GmbH* pārvalda pārējos infrastruktūras elementus šīs direktīvas izpratnē.

29 Grupas pārvadājumu darbību vadību savukārt īsteno dažādi *DB Mobility Logistics AG*, kura pati ir *DB AG* pilnībā piederošs meitasuzņēmums, meitasuzņēmumi, tostarp *DB Regio AG*.

30 *DB AG* ar saviem meitasuzņēmumiem ir noslēgusi līgumus par peļņas nodošanu un kontroli (turpmāk tekstā – “līgumi par peļņas nodošanu”). Šajos līgumos ir paredzēta visas attiecīgo meitasuzņēmumu peļņas nodošana *DB AG*, neparedzot noteikumu, ar kuru *DB AG* tiktu paredzēti ierobežojumi tās izmantošanai. Tajos vienlaicīgi ir arī noteikts *DB AG* pienākums segt zaudējumus, kas var rasties tās meitasuzņēmumiem.

Pirmstiesas procedūra

31 Ar 2012. gada 22. novembra brīdinājuma vēstuli Komisija vērsa Vācijas Federatīvās Republikas uzmanību uz iespējamu Direktīvu 91/440 un 2001/14, kā arī Regulas Nr. 1370/2007 pārkāpumu, jo *DB AG* grāmatvedībā netika ievēroti aizliegumi novirzīt citām jomām – it īpaši pasažieru

pārvaldījumiem pa dzelzceļu – dzelzceļa infrastruktūrai paredzētos valsts līdzekļus, kompensācijas par reģionālajiem pasažieru pārvaldījumu pakalpojumiem, kas sniegti atbilstoši sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām, un maksu par dzelzceļa tīkla izmantošanu.

- 32 Ar 2013. gada 20. marta vēstuli minētā dalībvalsts atbildēja uz Komisijas brīdinājuma vēstuli un noraidīja Komisijas apgalvojumus.
- 33 Tad Komisija 2013. gada 21. jūnijā sagatavoja argumentētu atzinumu, kurā atkārtoti pauda brīdinājuma vēstulē izklāstīto viedokli, atsaucoties ne tikai uz Regulu Nr. 1370/2007, bet arī uz Direktīvu 2012/34, kas bija stājusies spēkā 2012. gada 15. decembrī un ar ko attiecīgajos aspektos tika aizstātas Direktīvas 91/440 un 2001/14. Tā aicināja Vācijas Federatīvo Republiku divu mēnešu laikā kopš atzinuma paziņošanas veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu tā prasības.
- 34 2013. gada 21. augusta vēstulē Vācijas Federatīvā Republika atbildēja uz minēto atzinumu, atkārtojot un izvēršot argumentus, kurus tā jau bija norādījusi iepriekš.
- 35 Uzskatot, ka šī situācija nav apmierinoša, Komisija nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Par pieņemamību

Par prasības kopumā un katra izvirzītā iebilduma skaidrības trūkumu

- 36 Vācijas Federatīvā Republika norāda, ka četri Komisijas izvirzītie iebildumi, gan aplūkojot tos kopumā, gan katru atsevišķi, neprecīzās un nevienveidīgās terminoloģijas dēļ nav pietiekami precīzi, kas liedz šai dalībvalstij saprast tai pārņemto rīcību un bezdarbību, kā arī šo iebildumu apjomu. Tās ieskatā, Komisija nav precizējusi, vai pārņemtā pienākumu neizpilde ir saistīta ar nepietiekamu Savienības tiesību transponēšanu, ar nepietiekamu likuma ieviešanu vai ar *DB AG* kā īpašnieces prettiesisku rīcību.
- 37 Saistībā ar katru no šiem četriem iebildumiem tā uzskata, ka Komisija nav precizējusi, ar kādu konkrētu rīcību ir tikuši pārkāpti attiecīgie noteikumi, un ka, atsaucoties vienīgi uz *DB* grupas ietvaros noslēgtajiem līgumiem, tā neesot identificējusi to valsts tiesību normu, kuras saturs vai piemērošana būtu bijusi pretrunā šo noteikumu formulējumam vai mērķim.
- 38 Komisija apstrīd šos apgalvojumus.
- 39 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas Reglamenta 120. panta c) punktam un ar to saistītajai Tiesas judikatūrai tiešo prasību jomā pieteikumā par lietas ierosināšanu ir jānorāda strīda priekšmets un prasības pamatošanai izvirzīto pamatu kopsavilkums, un tie ir jānorāda pietiekami skaidri un precīzi, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Tiesa varētu veikt pārbaudi. No minētā izriet, ka būtiskie faktiskie un tiesību apstākļi, uz kuriem balstīta prasība, ir jānorāda loģiskā un saprotamā veidā pašā prasības pieteikuma tekstā (spriedums, 2016. gada 2. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-233/14, EU:C:2016:396, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Tiesa ir arī atzinusi, ka atbilstoši LESD 258. pantam celtajai prasībai ir jāietver loģiski un precīzi iebildumi, lai dalībvalstij un Tiesai ļautu precīzi novērtēt norādītā Savienības tiesību pārkāpuma apjomu, kas ir obligāts nosacījums, lai minētā valsts vēlāk varētu izmantot savus aizstāvības pamatus un lai Tiesa varētu pārbaudīt, vai pastāv norādītā valsts pienākumu neizpilde (spriedums, 2016. gada 2. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-233/14, EU:C:2016:396, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 41 Šajā gadījumā, kā secinājumu 36. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, Komisija pieteikumā par lietas ierosināšanu ir norādījusi gan Savienības tiesību normas, kuras Vācijas Federatīvā Republika esot pārkāpusi, gan tai pārņemtos faktiskos apstākļus, proti, saistībā ar trim pirmajiem iebildumiem – līgumu par peļņas nodošanu pastāvēšana starp *DB AG* un tā dažādajiem meitasuzņēmumiem, kas ļāva *DB AG* izmantot nodoto peļņu vienalga kādiem mērķiem, bez jebkādiem ierobežojumiem un neatkarīgi no to izcelsmes, un saistībā ar ceturto iebildumu – to, ka *DB Regio* pārskatos nav atsevišķi norādīti valsts līdzekļi, kas pārskaitīti par tās darbībām saistībā ar pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši tās sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām.
- 42 Tāpat ir jākonstatē, ka nedz Komisijas prasības pieteikuma kopumā, nedz katra no tās izvirzītajiem iebildumiem formulējums neatstāj vietu Vācijas Federatīvās Republikas norādītajām šaubām par to, vai runa ir par nepietiekamu Savienības tiesību transponēšanu vai nepietiekamu likuma ieviešanu, vai arī par *DB AG* kā īpašnieces prettiesisku rīcību.
- 43 Papildus tam, ka Komisija argumentētajā atzinumā ir tieši norādījusi, ka Vācijas Federatīvā Republika, šķiet, ir formāli transponējusi apstrīdētos noteikumus, no līgumu par peļņas nodošanu, kas noslēgti starp *DB AG* un dažādiem tās meitasuzņēmumiem, detalizētā apraksta, kā arī *DB Netz*, *DB Station & Service* un *DB Energie* peļņas sastāva un tās nodošanas skaidri izriet, ka runa ir tikai par *DB* grupā pastāvošajām iekšējām finanšu attiecībām, kas izriet no šiem līgumiem, nevis par attiecīgo Savienības tiesību noteikumu nepareizu transponēšanu.
- 44 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka Vācijas Federatīvā Republika varēja izprast tai inkriminēto Savienības tiesību pārkāpumu apjomu.

Par prasības juridisko pamatu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 45 Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka šī prasība ir nepieņemama arī daļā, kurā tās *petitum* attiecas uz Direktīvu 2012/34, kuras transponēšanas termiņš beidzās 2015. gada 16. jūnijā, proti, pēc dienas, kas ir jāņem vērā, izvērtējot Komisijas apgalvotās pienākuma neizpildes pastāvēšanu. Šīs dalībvalsts ieskatā, nozīme ir tikai Direktīvu 91/440 un 2001/14 noteikumiem.
- 46 Replikā, kas ir iesniegta pēc tam, kad Padome publicēja 2015. gada 12. marta labojumu, ar kuru Direktīvu 91/440 un 2001/14 atcelšanas datums tika noteikts nevis vairs 2012. gada 15. decembris, bet gan 2015. gada 17. jūnijs, Komisija lūdz Tiesu vajadzības gadījumā pamatot atbilstoši Direktīvai 2012/34 šīs prasības *petitum* 1.–4. punktā paustos secinājumus par Direktīvām 91/440 un 2001/14, kas ir pakārtoti minētas tās rakstveida apsvērumos.

– Tiesas vērtējums

- 47 Argumentētā atzinuma izdošanas dienā, kā arī šīs prasības celšanas dienā Direktīvas 91/440 un 2001/14 bija izzudušas no Savienības tiesību sistēmas pēc tam, kad tās no 2012. gada 15. decembra tika atceltas ar Direktīvas 2012/34 65. pantu.
- 48 Līdz ar to, kā secinājumu 42. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, Komisija varēja atsaukties vienīgi uz Direktīvu 2012/34 un savu prasību par pienākumu neizpildes konstatēšanu varēja balstīt tikai uz šo direktīvu.
- 49 Turklāt, kā izriet no šī sprieduma 1. punkta, ir jānorāda, ka Komisija tostarp šīs prasības *petitum* saistībā ar katru no izvirzītajiem iebildumiem ir minējusi ne tikai attiecīgo Direktīvas 2012/34 pantu, bet arī atbilstošo noteikumu Direktīvās 91/440 un 2001/14, tādējādi izslēdzot jebkādas neskaidrības

par to Savienības tiesību noteikšanu, kuras ņemot vērā, ir jāizvērtē šīs prasības pamatotība, vai par pārmestās pienākumu neizpildes apjomu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2014. gada 22. oktobris, Komisija/Nīderlande, C-252/13, EU:C:2014:2312, 35.–37. punkts).

- 50 Turklāt atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Komisija ir tiesīga prasīt, lai tiktu atzīta to pienākumu neizpilde, kuri bijuši noteikti Savienības tiesību akta sākotnējā redakcijā, kas vēlāk ir grozīta vai atcelta, un kuri ir saglabāti jaunā Savienības tiesību akta noteikumos (spriedums, 2013. gada 19. decembris, Komisija/Polija, C-281/11, EU:C:2013:855, 37. punkts un tajā minētā judikatūra). Kā replikas rakstā ir norādījusi Komisija, tās prasība attiecas vienīgi uz Direktīvas 2012/34 noteikumiem, kas jau bija ietverti Direktīvās 91/440 un 2001/14.
- 51 Līdz ar to šī prasība kopumā ir atzīstama par pieņemamu.

Par lietas būtību

- 52 Vispirms, ņemot vērā 2015. gada 12. martā publicēto labojumu, atbilstoši kuram Direktīvu 91/440 un 2001/14 atcelšanas datums šobrīd ir 2015. gada 17. jūnijs, ir jānorāda, ka dienā, kas ir jāņem vērā, lai izvērtētu šīs prasības pamatotību (spriedums, 2014. gada 8. aprīlis, Komisija/Ungārija, C-288/12, EU:C:2014:237, 29. punkts), proti, 2013. gada 21. augustā, kas ir argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigu datums, *ratione temporis* bija piemērojamas Direktīvas 91/440 un 2001/14.
- 53 Līdz ar to šīs prasības pamatotība saistībā ar tajā izvirzīto pirmo un otro iebildumu ir jāizvērtē, balstoties uz Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktu, saistībā ar trešo iebildumu – uz Direktīvas 2001/14 7. panta 1. punktu, un saistībā ar ceturto iebildumu – uz Direktīvas 91/440 9. panta 4. punktu, skatot to kopā ar Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punkta un šīs regulas pielikuma 5. punkta tiesību normām.
- 54 Tāpat šī sprieduma 43. punktā ir norādīts, ka Komisija nepārmet Vācijas Federatīvajai Republikai nepareizu apstrīdēto direktīvu transponēšanu. Līdz ar to uz argumentiem, ko šajā ziņā, apstrīdot pirmo līdz trešo iebildumu, ir izvirzījusi minētā dalībvalsts, nav jāatbild.

Par otro iebildumu, kas attiecas uz Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkta pārkāpumu, ciktāl par dzelzceļa infrastruktūras pārvaldību atbildīgo “DB AG” meitasuzņēmumu izmantotais grāmatvedības uzskaites veids neļauj nodrošināt, ka tiek ievērots aizliegums dzelzceļa infrastruktūrai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt dzelzceļa pārvaldījumu pakalpojumiem

– Lietas dalībnieku argumenti

- 55 Ar otro iebildumu, saistībā ar kuru vispirms ir jāizvērtē tā pamatotība, Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka par dzelzceļa infrastruktūras pārvaldību atbildīgo DB grupas meitasuzņēmumu izmantotais grāmatvedības pārskatu sagatavošanas veids, pretēji Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktam, neļauj nodrošināt, ka tiek ievērots aizliegums dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt dzelzceļa pārvaldījumu pakalpojumiem.
- 56 Tā kā infrastruktūras pārvaldītāju aktīvu iegādei izmantotie valsts līdzekļi nav aprakstīti nedz to peļņas un zaudējumu pārskatos, nedz to bilancē, tas, Komisijas ieskatā, neļauj noskaidrot, kāda šo pārvaldītāju peļņas daļa, kas atbilstoši apstrīdētajiem līgumiem par peļņas nodošanu ir nododama DB AG, ir nākusi no valsts līdzekļiem, kā arī to, kāds ir peļņas sadalījums starp dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanas darbībām un pārējām minēto pārvaldītāju darbībām. Tādējādi DB AG, kurai var tikt nodota tās dzelzceļa infrastruktūru pārvaldošo meitasuzņēmumu nesadalītā peļņa, var to izmantot pēc saviem ieskatiem.

- 57 Šajā ziņā Vācijas Federatīvā Republika būtībā norāda, ka Komisija ir kļūdaini interpretējusi apstrīdēto tiesību normu, jo tā “bilanci” ir kļūdaini pielīdzinājusi “grāmatvedībai”, un ka šajā tiesību normā ietvertā pārskatāmības prasība neparedz, ka valsts līdzekļiem būtu jāparādās uzņēmuma ārējā grāmatvedībā, proti, bilancē, peļņas un zaudējumu aprēķinā vai darbības ziņojumā. Tajā ir vienīgi paredzēta pārvaldījumu un infrastruktūras uzņēmumu grāmatvedības nodalīšana, kas ir prasība, kura šajā lietā ir izpildīta, jo *DB Netz*, *DB Station & Service* un *DB Energie* ir juridiski autonomas un nesniedz pārvaldījumu pakalpojumus. Šīs tiesību normas mērķis esot nevis līdzekļu izmantošanas atbilstoši to piešķirumam kontrole, bet gan tikai taisnīgas un nediskriminējošas piekļuves infrastruktūrai nodrošināšana.
- 58 Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka minētajā tiesību normā nav ietverta prasība, kas būtu plašāka un specifiskāka par prasību nodrošināt tādu uzskaiti un grāmatvedību, kas ļauj veikt kontroli attiecībā uz līdzekļu novirzīšanas aizlieguma ievērošanu. Šo ierobežoto pienākumu apstiprinot Komisijas vēlme tās iesniegtās ceturtais dzelzceļa tiesību aktu paketes ietvaros palielināt infrastruktūras pārvaldītāju un pārvaldījumu uzņēmumu finanšu plūsmu nodalījumu.
- 59 Turklāt tā piebilst, ka *DB* grupas sabiedrības katru gadu sagatavo un publicē atsevišķu peļņas un zaudējumu pārskatu un bilanci, pirmkārt, attiecībā uz dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumu saimniecisko darbību, kura ir saistīta ar pārvaldījumu pakalpojumu sniegšanu, un, otrkārt, attiecībā uz saimniecisko darbību, kas ir saistīta ar dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu.
- 60 Visbeidzot Vācijas Federatīvā Republika piebilst, ka tas, ka valsts līdzekļi nav ietverti bilances aktīvos, nenozīmē, ka tie nav tikuši reģistrēti no iekšējās grāmatvedības viedokļa.

– *Tiesas vērtējums*

- 61 Saistībā ar Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktu, skatot to tostarp kopā ar šīs direktīvas preambulas ceturto apsvērumu, ir jānorāda, ka tā mērķis – kā ir norādīts tās iedaļas nosaukumā, kurā šis pants ir ietverts – ir nodrošināt dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanas un dzelzceļa pārvaldījumu darbības nošķiršanu, lai minētās darbības varētu tikt pārvaldītas atsevišķi un arī lai vienai no abām darbībām piešķirtie valsts līdzekļi šķērssubsidēšanas dēļ nevarētu tikt novirzīti no vienas darbības otrai.
- 62 Šajā nolūkā Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā ir noteikts pienākums sagatavot atsevišķus peļņas un zaudējumu pārskatus un bilances, pirmkārt, attiecībā uz uzņēmējdarbību, kas saistīta ar dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumu sniegtajiem pārvaldījumu pakalpojumiem, un, otrkārt, attiecībā uz uzņēmējdarbību, kas saistīta ar dzelzceļa infrastruktūras pārvaldību. Konkrētāk, saistībā ar valsts atbalsta grāmatvedības uzskaiti tajā ir precizēts, ka tajā ir jābūt atspoguļotam šo līdzekļu novirzīšanas aizliegumam.
- 63 Šajā pantā ir prasīts arī publicēt pārskatus saistībā ar abām – dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības un dzelzceļa pārvaldījumu pakalpojumu – darbībām.
- 64 No tā izriet, ka it īpaši saistībā ar valsts atbalstu Savienības likumdevējs ir vēlējies uzņēmumiem, kas sniedz dzelzceļa pārvaldījumu pakalpojumus un pārvalda dzelzceļa infrastruktūru, noteikt ne tikai pienākumu iekļaut šo atbalstu grāmatvedības pārskatos, lai ļautu īstenot to uzraudzību no grāmatvedības viedokļa, bet arī pienākumu publicēt šos pārskatus, lai tostarp nodrošinātu ar minēto atbalstu saistītās informācijas publisku pieejamību, kurai ir jāļauj objektīvi pārbaudīt, ka starp dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības un dzelzceļa pārvaldījumu darbībām nepastāv šķērssubsīdijas.
- 65 Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkta mērķis ir ne vien precīzas grāmatvedības uzskaites veikšana, kas it īpaši ļautu identificēt dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumu saņemto valsts atbalstu, bet arī šī atbalsta izmantošanas ārējās pārskatāmības nodrošināšana.

- 66 Kā secinājumu 65., 68. un 71. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, Savienības likumdevējs, minētajā tiesību normā izmantojot terminu “atspoguļo”, ir vēlējies atvieglot aizlieguma novirzīt valsts atbalstu no vienas darbības otrai uzraudzību, kuru būtu grūti īstenot, ja dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumu grāmatvedība nebūtu pārskatāma, kas ļauj konstatēt šķērssubsīdijas; šis mērķis ir pastāvīgs Savienības vēlāk pieņemtā tiesiskā regulējuma dzelzceļa pārvaldījumu jomā mērķis gan saistībā ar Padomes 1977. gada 12. decembra Regulu (EEK) Nr. 2830/77 par pasākumiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu dzelzceļa uzņēmumu uzskaites sistēmu un gada pārskatu salīdzināmību (OV 1977, L 334, 13. lpp.), gan saistībā ar Direktīvu 91/440 vai Direktīvu 2001/12.
- 67 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Direktīvas 91/440 9. panta 4. punktā saistībā ar dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumiem, kuri sniedz pasažieru un kravu pārvaldījumu pakalpojumus, ir paredzēti Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā paredzētajiem pienākumiem analogi grāmatvedības un publicēšanas pienākumi un, kā izriet no Direktīvas 2001/12 preambulas 9. apsvēruma, ir tieši norādīts uz prasību par to finanšu pārskatāmību, ieskaitot visu valsts maksāto finansiālo kompensāciju vai atbalsta pārskatāmību.
- 68 Līdz ar to, pretēji Vācijas Federatīvās Republikas apgalvojumam, Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktu nevar interpretēt tādējādi, ka atbilstoši tam dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumu pienākumi aprobežotos tikai ar to saņemtā valsts atbalsta iekļaušanu to grāmatvedībā, pat tad, ja šāda iekļaušana no šo sabiedrību iekšējās grāmatvedības viedokļa varētu ļaut īstenot šī atbalsta novirzīšanas aizlieguma uzraudzību.
- 69 Šajā gadījumā, kā atzīst minētā dalībvalsts, *DB AG* meitasuzņēmumu saņemtais valsts atbalsts, saistībā ar kuru Komisija nav apgalvojusi, ka tas faktiski nebūtu ticis iekļauts to grāmatvedībā, *DB AG* meitasuzņēmumu pārskatos neparādās. Šī bezdarbība, kā ir norādījusi Komisija, neļauj noteikt, kādā mērā peļņa, ko infrastruktūras pārvaldītāji ir nodevuši *DB AG*, ietver šādu atbalstu, kā arī nodrošināt atbilstību šī sprieduma 66. punktā atgādinātajai pārskatāmības prasībai.
- 70 Tādējādi, neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ar grāmatvedības uzskaites palīdzību varētu nodrošināt, ka tiek ievērots aizliegums dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt pārvaldījumu pakalpojumu sniegšanai, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi tai Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.
- 71 Līdz ar to otrais iebildums ir jāapmierina.

Par pirmo iebildumu, kas attiecas uz Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkta pārkāpumu, ciktāl atbilstoši līgumiem par peļņas nodošanu dzelzceļa pārvaldījumu pakalpojumi var tikt finansēti ar dzelzceļa infrastruktūrai paredzētajiem līdzekļiem

– Lietas dalībnieku argumenti

- 72 Ar pirmo iebildumu Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka tā ir piekritusi tādai līgumu par peļņas nodošanu sistēmai, kas, pārkāpjot Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktu, ļauj dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt dzelzceļa pārvaldījumu darbībām.
- 73 Komisijas ieskatā, peļņa, ko bija guvuši *DB AG* meitasuzņēmumi, kuri darbojas infrastruktūras tirgos, un kas tai tika nodota atbilstoši līgumam par peļņas nodošanu, tika izmantota ar pārvaldījumu pakalpojumu sniegšanu saistītām darbībām un tātad neatkarīgi no peļņas izcelsmes, pat tad, ja tās pamatā ir bijuši infrastruktūras pārvaldībai piešķirtie valsts līdzekļi.
- 74 Šajā ziņā Komisija atsauca uz mērķi segt *DB* grupas sabiedrību, kas piedāvā pārvaldījumu pakalpojumus, kā, piemēram, *DB Schenker Rail*, zaudējumus 2009. un 2010. gadā. Tā atsauca arī uz *DB* grupas veiktās citu pārvaldījumu uzņēmumu iegādes finansēšanu, kā arī uz *DB* grupas

maksātspējas uzlabošanu kopumā. Šajā ziņā Komisija precizē, ka *DB Netz, DB Station & Service* un *DB Energie* laikposmā no 2007. līdz 2011. gadam bija guvušas peļņu tikai dzelzceļa infrastruktūras radīto ieņēmumu un/vai valsts līdzekļu dēļ un ka tādēļ nodotā peļņa ietver atbalsta elementus Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkta izpratnē.

- 75 Vācijas Federatīvā Republika, pirmkārt, norāda, ka šis iebildums izriet no kļūdainas Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkta interpretācijas un, otrkārt, ka tā *AEГ* 9. panta 1.b punktā ir pareizi transponējusi šo tiesību normu.
- 76 Tā uzskata, ka Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkts neliedz meitasuzņēmumiem nedz gūt peļņu, nedz vēlāk pārskaitīt to savam mātesuzņēmumam, jo tajā ir aizliegts novirzīt tikai dzelzceļa infrastruktūrai piešķirtos valsts līdzekļus, nevis novirzīt ieņēmumus, ko par dzelzceļa infrastruktūras pārvaldību atbildīgie uzņēmumi ir guvuši no tās komerciālās izmantošanas.
- 77 Replikas rakstā Komisija apstrīd Vācijas Federatīvās Republikas veikto Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkta interpretāciju. Tās ieskatā, no priekšlikuma Direktīvai 2001/12 izriet, ka minētās tiesību normas mērķis bija nodrošināt taisnīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem dzelzceļa pārvaldītājiem; šo mērķi varēja sasniegt tikai tad, ja tiktu ņemta vērā infrastruktūras finansēšana kopumā, ar visām izmaksām, no vienas puses, un visiem ieņēmumiem, proti, valsts līdzekļiem un maksām par tikla izmantošanu, no otras puses.
- 78 Komisija arī apstrīd argumentu, ka Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā lietotais jēdziens “finansējums [valsts atbalsts]” attiecas tikai uz valsts līdzekļiem, kas piešķirti no valsts budžeta, balstoties uz konkrētu juridisko pamatu. Šīs tiesību normas mērķis ir novērst šķērssubsidēšanu, un gan tās formulējums, gan sagatavošanas darbi apstiprina, ka runa ir par valsts līdzekļiem valsts atbalsta shēmas izpratnē, kurā tiek izmantota viena un tā pati terminoloģija.
- 79 Atbildē uz repliku Vācijas Federatīvā Republika pārmet Komisijai, ka tā nav pierādījusi savus apgalvojumus, un norāda uz pārbaudēm, ko par attiecīgajiem līdzekļiem *ex ante* un *ex post* ir veikusi *Bundesnetzagentur* (Federālā tiklu aģentūra, Vācija), kā arī *Bundesrechnungshof* (Federālā revīzijas iestāde, Vācija).
- 80 Itālijas valdība savukārt apgalvo, ka Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā ir tikai paredzētas grāmatvedības normas, lai izvairītos no šķērssubsidēšanas riska. Tā arī uzskata, ka nekas neliedz tikla pārvaldītājam pārvaldīt peļņu autonomi. Šajā ziņā tā uzsver, ka Tiesa ir atzinusi uzņēmuma struktūru holdinga formā likumību un ka Komisijas pieeja mazina dzelzceļa uzņēmumu grupu pārvaldes autonomiju, kas esot pretrunā Direktīvas 91/440 4. un 5. pantam.

– Tiesas vērtējums

- 81 Saskaņā ar Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktu ir aizliegta dzelzceļa infrastruktūras pārvaldībai piešķirtu valsts līdzekļu novirzīšana dzelzceļa pārvaldītāju veikšanas darbībām un otrādi.
- 82 Šāda aizlieguma neizpilde tādējādi nozīmē, pirmkārt, ka runa ir par “valsts atbalsta” nodošanu un, otrkārt, ka šī nodošana ir nākusi par labu darbībai, kas nav tā darbība, kurai atbalsts bija piešķirts.
- 83 Šajā iebildumā Komisija katrā ziņā nav juridiski pietiekami pierādījusi, ka līgumi par peļņas nodošanu – pat pieņemot, ka tie būtu varējuši izraisīt valsts atbalsta nodošanu, ko Vācijas Federatīvā Republika apstrīd, – ir radījuši apgalvotos summu pārskaitījumus ar mērķi izmantot tās identificējamām dzelzceļa pārvaldītāju darbībām.

- 84 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru procedūrā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam Komisijai ir jāpierāda apgalvotās neizpildes esamība un jāiesniedz Tiesai vajadzīgie pierādījumi, lai tā varētu pārbaudīt, vai šāda pienākumu neizpilde pastāv, bet Komisijai nav tiesību pamatoties uz jebkādu prezumpciju (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 22. novembris, Komisija/Vācija, C-600/10, nav publicēts, EU:C:2012:737, 13. punkts, un 2016. gada 10. novembris, Komisija/Grieķija, C-504/14, EU:C:2016:847, 111. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 85 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka pierādījumi, ko Komisija ir iesniegusi par apstrīdētajiem faktiem, proti, atbilstoši līgumiem par peļņas nodošanu nodotās peļņas izmantošana dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu finansēšanai ar dzelzceļa infrastruktūrai paredzētajiem līdzekļiem, ir dokumentēti vai nu pavisam nelielā apmērā, vai vispār nav dokumentēti un tos pārsvarā veido norādes.
- 86 Vispirms saistībā ar pierādījumiem, kas sniegti, pamatojot apgalvojumu par peļņas nodošanu pārvadājumu operatora *DB Schenker Rail* deficīta 2009. un 2010. gadā segšanai, Komisija, atsaucoties uz savu argumentēto atzinumu, ir vienīgi norādījusi, ka *DB* grupas infrastruktūras pārvaldības sabiedrības bija guvušas peļņu un ka tajā pašā laikā *DB AG* bija kompensējusi zaudējumus, kuri bija radušies *DB* grupas sabiedrībām, kuras veica dzelzceļa pārvadājumu darījumus, tomēr nepierādot, ka šiem darījumiem izmantoto summu pamatā būtu bijušas summas, kas tika saņemtas no vienas vai vairākām *DB* grupas sabiedrībām, kuras ir atbildīgas par infrastruktūras pārvaldību.
- 87 Turpinājumā attiecībā uz pierādījumiem, kuri sniegti, pamatojot apgalvojumu par peļņas nodošanu, kas ļāva *DB AG* finansēt pārvadājumu jomā darbojošos uzņēmumu iegādi, Komisija rakstveida apsvērumos nav identificējusi attiecīgos uzņēmumus, šajā ziņā norādot vienīgi uz savu argumentēto atzinumu, kurā nav ietverti nekādi citi pierādījumi, kā vien šo uzņēmumu komercnosaukums, un katrā ziņā nav norādītas ziņas par iegādes summām un tās finansēšanas kārtību.
- 88 Tāpat attiecībā uz pierādījumiem, kas sniegti, pamatojot apgalvojumu par peļņas nodošanu, kas ļāva uzlabot *DB* grupas rentabilitāti un maksātspēju, Komisija ir vienīgi atsaukusies uz īsām norādēm, kas ir ietvertas kredītreitinga aģentūru ziņojumos, kuriem šajā ziņā ir maza pierādījumu vērtība.
- 89 Visbeidzot attiecībā uz apgalvojumu par *DB Netz, DB Station & Service* vai arī *DB Energie* peļņas nodošanu Komisija ir vienīgi apstiprinājusi, ka šo sabiedrību peļņa – ko tā bez konkrētiem šajā ziņā sniegtiem pierādījumiem uzskata par gūtu tikai to ieņēmumu dēļ, kurus bija radījusi infrastruktūras un valsts līdzekļu izmantošana, – atbilstoši līgumiem par peļņas nodošanu ir tikusi nodota *DB AG*, bet tā nav sniegusi nekādas ziņas, kas ļautu pierādīt, ka šī peļņa vēlāk būtu tikusi novirzīta dzelzceļa pārvadājumu darbību finansēšanai.
- 90 Līdz ar to un neizvērtējot, vai Komisijas apgalvotā peļņas nodošana ir kvalificējama kā “finansējums [atbalsts]” Direktīvas 91/440 6. panta 1. punkta izpratnē, ir jākonstatē, ka Tiesas rīcībā nav pietiekamu ziņu, kas ļautu konstatēt, ka apstrīdētie līgumi par peļņas nodošanu būtu ļāvuši finansēt dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus ar dzelzceļa infrastruktūrai paredzētajiem līdzekļiem un ka līdz ar to Vācijas Federatīvā Republika nebūtu izpildījusi savus Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.
- 91 Tādējādi Komisijas pirmais iebildums ir jānoraida.

Par trešo iebildumu, kas attiecas uz Direktīvas 2001/14 7. panta 1. punkta pārkāpumu, ciktāl atbilstoši līgumiem par peļņas nodošanu “DB” grupas iekšienē maksa par infrastruktūras izmantošanu tiek izlietota citiem mērķiem, nevis infrastruktūras pārvaldītāja darbību finansēšanai

– Lietas dalībnieku argumenti

- 92 Ar trešo iebildumu Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka atbilstoši līgumiem par peļņas nodošanu DB grupas iekšienē maksa par infrastruktūras izmantošanu, pārkāpjot Direktīvas 2001/14 7. panta 1. punktu, tiek izlietota citiem mērķiem, nevis infrastruktūras pārvaldītāja darbību finansēšanai.
- 93 Šajā ziņā Komisija norāda, ka līgumos par peļņas nodošanu paredzētā infrastruktūras pārvaldītāju peļņas nodošana DB AG nozīmē, ka par infrastruktūras izmantošanu samaksāto maksu infrastruktūras pārvaldītājs neizmanto savām šādi noteiktajām darbībām. Tas tā esot vismaz tad, ja bez šīs maksas nebūtu gūta nekāda peļņa, kā tas esot DB Netz, DB Station & Service un DB Energie gadījumā. Šādā gadījumā Komisija uzskata, ka ir skaidrs, ka maksa tiek ieturēta no infrastruktūras pārvaldītāja un var tikt izmantota citiem mērķiem, nevis tā uzņēmējdarbībai.
- 94 Vācijas Federatīvā Republika, kuru atbalsta Itālijas Republika, uzskata, ka, no sistēmiskā viedokļa raugoties, saskaņā ar Direktīvas 2001/14 6. panta 1. punktu, 7. panta 1. punkta pirmo daļu un 8. panta 1. punktu ir pieļaujams, ka infrastruktūras pārvaldītāji saņem zināmu peļņas likmi, kas ir iekasējama maksu neatņemama sastāvdaļa. Turklāt nevienā citā šīs direktīvas tiesību normā neesot reglamentēta pēdējo minēto saņemtās peļņas izmantošana un šie pārvaldītāji pilnībā paši pēc saviem ieskatiem varot to nodot savam mātesuzņēmumam.
- 95 Tāpēc Direktīvai 2001/14 neesot pretrunā tādas peļņas nodošana, kas gūta no maksas par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu un aprēķināta saskaņā ar peļņas likmi, kas ir pielīdzināta uzņēmuma pašu līdzekļiem. AEG 14. panta 4. punkta pirmajā teikumā turklāt esot noteikts, ka infrastruktūras maksa ir jāaprēķina tādējādi, lai nosegtu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam radušās izmaksas, un tam var tikt pieskaitīta rentabilitātes likme, ja tirgus situācija to pieļauj. Pretēji Komisijas apgalvojumam, šādā veidā organizēta darbība neizraisītu nekādu infrastruktūras finansēšanas deficītu.
- 96 Visbeidzot šo interpretāciju apstiprinot Komisijas nesen izstrādātais priekšlikums par grozījumiem saistībā ar ceturto dzelzceļa tiesību aktu paketi, saskaņā ar kuru neesot noteikta prasība par infrastruktūras izmantošanu saņemtos ieņēmumus obligāti izmantot sliežu ceļu ekspluatācijai vai uzturēšanai.
- 97 Replikas rakstā Komisija norāda, ka Direktīvas 2001/14 6. pantā ir paredzēta metode infrastruktūras maksas aprēķināšanai, kas parasti tiek veikta, pamatojoties uz tiešajām izmaksām un pārvaldības uzņēmumu hronisko deficītu, ja valsts pārvaldes iestādes vismaz daļēji neuzņemas segt dzelzceļa infrastruktūras izmaksas. Šādos apstākļos Direktīvas 2001/14 6. pantā dalībvalstīm esot paredzēts pienākums uzņemties finanšu atbildību attiecībā pret šādas infrastruktūras pārvaldītājiem un līdzsvarot to budžetu.
- 98 Komisija turklāt atsauca uz Bundesrat (Federālā padome, Vācija) atzinumu, kurš pamatojot tās tēzi un pierādot līgumu par peļņas nodošanu nelabvēlīgo ietekmi, kā arī uz 2015. gada 1. janvārī spēkā stājušos LuFV II, kura nolūks bija paust atbildi uz šīm Bundesrat (Federālā padome) bažām, paredzot, ka dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju peļņa tiek tieši nodota federālajai valstij, lai tā ieguldītu to šajā infrastruktūrā.

99 Atbildē uz repliku Vācijas valdība atzīst, ka līdzekļu, ko *DB Netz* ir nodevusi *DB AG*, pamatā pilnībā vai daļēji ir ieņēmumi, ko ir radījusi dzelzceļa sliežu ceļu izmantošana, bet apgalvo, ka šie līdzekļi vairs nebūtu kvalificējami kā maksa par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu vēlākais kopš dienas, kad *DB Netz* tos ir atbilstoši saņēmusi kā atlīdzību par šo sliežu ceļu izmantošanu un kad tie ir tikuši novirzīti attiecīgo darbību finansēšanai.

– *Tiesas vērtējums*

100 Saskaņā ar Direktīvas 2001/14 7. panta 1. punktu maksu par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu saņem tās pārvaldītājs, kurš to izlieto, lai finansētu savu uzņēmējdarbību.

101 Ar trešo iebildumu Komisija būtībā apgalvo, ka šai tiesību normai ir pretrunā tas, ka *DB* grupas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji sistemātiski gūst peļņu, kas pēc tam atbilstoši apstrīdētajiem līgumiem par peļņas nodošanu var tikt nodota *DB AG*, tādējādi izraisot to, ka no infrastruktūras maksas izrietošās summas *DB AG* var izmantot citiem mērķiem, nevis minēto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju uzņēmējdarbības finansēšanai.

102 Šādos apstākļos Vācijas Federatīvās Republikas pieļautas Direktīvas 2001/14 7. panta 1. punktā paredzēto pienākumu neizpildes nosacījums ir, ka Komisijai ir jāpierāda, pirmkārt, ka minētā peļņa vismaz daļēji izriet no infrastruktūras maksas šīs tiesību normas izpratnē, lai tā varētu tikt šai maksai pielīdzināta, un, otrkārt, ka šī peļņa faktiski ir tikusi novirzīta citiem mērķiem, nevis attiecīgās infrastruktūras pārvaldītāju uzņēmējdarbības finansēšanai.

103 Jākonstatē, ka Komisija katrā ziņā nav juridiski pietiekami pierādījusi, ka peļņa, kuru ir guvuši visi vai daļa no *DB* grupas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem un kuras pamatā ir infrastruktūras maksa, faktiski būtu bijusi novirzīta citiem mērķiem, nevis infrastruktūras pārvaldītāju uzņēmējdarbības finansēšanai.

104 Šajā ziņā šī sprieduma 84. punktā jau ir atgādināts, ka Komisijai ir jāpierāda apgalvotās pienākumu neizpildes esamība.

105 Papildus tam, ka Komisija tikai ar netiešu norādi ir identificējusi tos infrastruktūras pārvaldītājus, kuru peļņa līgumu par peļņas nodošanu ietekmē bija novirzīta no sava mērķa, no šī sprieduma 93. punktā atgādinātajiem Komisijas rakstveida apsvērumiem izriet, ka Komisija savu argumentāciju būtībā ir balstījusi uz to, ka *DB* grupas infrastruktūras pārvaldītāju īstenotā to peļņas nodošana *DB AG* noteikti nozīmē izlietošanu citiem mērķiem, nevis Direktīvas 2001/14 6. panta 1. punktā paredzētajiem mērķiem. Tomēr tā pati ir norādījusi, ka minētais automātiskums ir pierādījies tikai dažās situācijās, proti, kad bez šīs maksas nebūtu gūta nekāda peļņa.

106 Šajā ziņā arī ir jānorāda, ka dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja peļņas nodošana trešajai vienībai acīmredzami ne vienmēr uzreiz ir saistīta ar attiecīgo resursu izlietošanu citiem mērķim, nevis minētā pārvaldītāja infrastruktūras darbību finansēšanai, par ko liecina arī no *LuFV II* izrietošais mehānisms, kas rada slēgtu finanšu plūsmu attiecībā uz peļņu, kura izriet no infrastruktūras pārvaldīšanas un kura pilnībā tiek pārskaitīta federālajai valstij pirms tās atkārtotas ieguldīšanas minētajā infrastruktūrā bez jebkādam izmaiņām.

107 Līdz ar to Komisijai bija precīzāk jāidentificē tās trešā iebilduma pamatojumam izvirzītie faktiskie apstākļi.

108 Turklāt, runājot konkrētāk par 2009. gadā gūto peļņu, ko *DB Netz* bija nodevusi *DB AG*, ir jānorāda, ka Vācijas Federatīvā Republika no materiāltiesiskā viedokļa ir apstrīdējusi to, ka *DB AG* nodotās peļņas pamatā bija infrastruktūras maksa, norādot, ka saskaņā ar *DB Netz* darbības ziņojumu šīs peļņas

pamatā pārsvarā ir bijusi rezervju izmantošana nekustamā īpašuma pārdošanai. Komisija nekādi nav apstrīdējusi šo paskaidrojumu, vienīgi konstatējama, ka Vācijas Federatīvā Republika nav apstrīdējusi pārējās minētās situācijas.

- 109 Līdz ar to, pat nevērtējot to, vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju gūtā un trešajām vienībām nodotā peļņa var tikt pielīdzināta infrastruktūras maksai saskaņā ar Direktīvas 2001/14 7. panta 1. punktu – ko Vācijas Federatīvā Republika apstrīd –, ir jākonstatē, ka Komisija nav juridiski pietiekami pierādījusi, ka iepriekš minētās visu vai daļas no *DB* grupas infrastruktūras pārvaldītājiem peļņas pamatā ir bijusi infrastruktūras maksa vai ka tā būtu tikusi izlietota citiem mērķiem, nevis šiem pārvaldītājiem uzticētās dzelzceļa infrastruktūras finansēšanai.
- 110 Tādējādi trešais iebildums ir jānoraida.

Par ceturto iebildumu, kas attiecas uz Direktīvas 91/440 9. panta 4. punkta un Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punkta, kopā ar šīs regulas pielikuma 5. punktu, noteikumu pārkāpumu, ciktāl valsts līdzekļi, kas piešķirti darbībām, kuras saistītas ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, nav atsevišķi iekļauti “DB Regio” pārskatos

– Lietas dalībnieku argumenti

- 111 Ar ceturto iebildumu Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka valsts līdzekļi, kas piešķirti *DB Regio* par darbībām, kuras saistītas ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, nav atsevišķi atbilstoši katram līgumam norādīti šīs sabiedrības pārskatos, pretēji tam, kas ir prasīts Direktīvas 91/440 9. panta 4. punktā un Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punktā, skatot tos kopā ar šīs regulas pielikuma 5. punkta pēdējo ievilkumu.
- 112 Komisijas ieskatā, kompensācijas par sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, kā arī ieņēmumi no biļešu pārdošanas attiecībā uz visiem sniegtajiem pakalpojumiem ir norādīti tikai vispārēji vai apkopojoši, tāpēc nav iespējams pārbaudīt, vai minētās kompensācijas, kas piešķirtas katrā konkrētā gadījumā, ir pārmērīgas, lai noteiktu iespējamo šķērssubsidēšanu.
- 113 Saistībā ar Direktīvas 91/440 9. panta 4. punktu Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka *DB Regio* savā reģionālo pārvadājumu pakalpojumu sniedzēja statusā neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta 2. punktu. Šis secinājums izrietot no Direktīvas 91/440 3. panta, kurā “reģionālie reisi” ir definēti kā “pārvadāšanas pakalpojumi, ko veic, lai nodrošinātu reģiona pārvadājumu vajadzības”.
- 114 Runājot par Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punkta pārkāpumu, Vācijas Federatīvā Republika interpretē šīs regulas pielikuma 5. punktu tādējādi, ka pārskatos norādīt līgumus katru atsevišķi tajā ir prasīts tikai tad, ja uzņēmējs līdzās citām darbībām veic darbības, par kurām tas saņem kompensācijas saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu režīmu. Tas tā neesot *DB Regio* gadījumā, jo tas sniedz pārvadājumu pakalpojumus tikai sabiedrisko pakalpojumu režīmā.
- 115 Šajā ziņā Komisija atzīst, ka minētā pielikuma 5. punktā tieši nav ietverts sadalījums pārskatos atbilstoši individuāliem līgumiem. Tā tomēr uzskata, ka šis pienākums izriet no attiecīgā tiesiskā regulējuma kopumā, kā arī no tajā izvirzītā mērķa, it īpaši no Regulas Nr. 1370/2007 pielikuma 2. punkta noteikumiem kopā ar tās 5. punkta noteikumiem.
- 116 Atbildē uz repliku Vācijas Federatīvā Republika saistībā ar varbūtējo Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punkta pārkāpumu apgalvo, ka minētā pielikuma 5. punkta mērķis ir izvairīties no šķērssubsidijām nevis starp dažādiem sabiedrisko pakalpojumu līgumiem, bet starp līgumiem, saistībā ar kuriem tiek izmaksāta kompensācija, un līgumiem, saistībā ar kuriem šāda izmaksa netiek veikta.

117 Atbalstot Vācijas Federatīvo Republiku, Itālijas valdība uzskata, ka nevienā no aplūkotajām tiesību normām nav noteikta prasība atsevišķi norādīt katru līgumu par pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu sabiedrisko pakalpojumu režīmā.

– *Tiesas vērtējums*

118 Saskaņā ar Direktīvas 91/440 9. panta 4. punktu līdzekļi, ko maksā par darbībām, kuras saistītas ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu, jāatspoguļo atsevišķi attiecīgajos peļņas un zaudējumu kontos, kā arī bilancē un tos nedrīkst nodot darbībām, kas saistītas ar citu transporta pakalpojumu sniegšanu vai ar citu uzņēmējdarbību.

119 Lai palielinātu pārskatāmību un izvairītos no šķērssubsidijām, kad sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs sniedz ne tikai kompensētos pakalpojumus, uz kuriem ir attiecināmas sabiedrisko pārvadājumu pakalpojumu sniegšanas saistības, bet veic arī citas darbības, Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punktā, skatot to kopsakarā ar šīs regulas pielikuma 5. punkta pirmo un pēdējo ievilkumu, šādam pakalpojumu sniedzējam ir noteiktas zināmas minimālās prasības grāmatvedības jomā. Tam tostarp ir jānodrošina, ka operatīvie konti, kas attiecas uz katru no minētajām darbībām, ir nošķirti un ka sabiedrisko pakalpojumu izmaksas ir sabalansētas ar operatīvajiem ieņēmumiem un valsts iestāžu veiktajiem maksājumiem bez iespējas ieņēmumus pārskaitīt uz kādu citu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja darbības nozari.

120 Pamatojoties uz šīm divām tiesību normām, Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka tā nav izpildījusi savus pienākumus, ciktāl par darbībām, kas saistītas ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši *DB Regio* sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, samaksātais finansējums *DB Regio* pārskatos ir atspoguļots tikai vispārīgi, nevis, kā paredzēts minētajās tiesību normās, saistībā ar katru atsevišķo līgumu, tādējādi liedzot noteikt iespējamās šķērssubsidijas.

121 Vācijas Federatīvā Republika apstrīd ceturrtā iebilduma pamatotību, norādot, pirmkārt, ka Direktīva 91/440 nav piemērojama *DB Regio* un, otrkārt, ka šī iebilduma pamatā ir kļūdaina attiecīgo tiesību normu interpretācija.

122 Tādējādi vispirms ir jāizvērtē, vai Direktīva 91/440 ir faktiski piemērojama *DB Regio*, ņemot vērā šīs direktīvas 2. panta 2. punktu, atbilstoši kuram šo direktīvu nepiemēro attiecībā uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kas nodrošina tikai pilsētas, piepilsētas vai reģionālos pārvadājumus.

123 Šajā ziņā un kā secinājumu 138. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, Komisija rakstveida apsvērumos ir atsaukusies uz *DB Regio* publicēto gada pārskatu par 2013. gadu, no kura skaidri izriet, ka šajā sabiedrībā ir koncentrētas ne tikai visas ar *DB* grupas reģionālo satiksmi saistītās darbības, bet arī ar satiksmi starp Vāciju un kaimiņvalstīm saistītās darbības.

124 Tādējādi no šī dokumenta, ko ir publicējusi pati *DB Regio*, it īpaši no norādes par tās darbības starptautisko daļu, skaidri izriet, ka šī sabiedrība savā darbībā neaprobežojas tikai ar Direktīvas 91/440 2. panta 2. punktā paredzētajiem pilsētas, piepilsētas vai reģionālajiem pārvadājumiem.

125 Līdz ar to Vācijas Federatīvā Republika nevar atsaukties uz šo tiesību normu, lai izslēgtu Direktīvas 91/440 piemērojamību *DB Regio* grāmatvedības situācijai.

126 Turpinājumā ir jāizvērtē, vai Komisija var pamatoti pārnest šai dalībvalstij – vai nu pamatojoties uz Direktīvas 91/440 9. panta 4. punktu vai Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punktu, skatot to kopā ar šīs regulas pielikuma 5. punktu, – to, ka *DB Regio* savā grāmatvedībā nav atbilstoši katram atsevišķajam līgumam nošķīrusi valsts līdzekļus, kas samaksāti par darbībām saistībā ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem atbilstoši tās sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām.

- 127 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka no abu šo tiesību normu teksta neizriet, ka dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas veic gan kompensētas darbības, uz kurām ir attiecināmas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistības, gan citas darbības, būtu pienākums savos gada pārskatos atbilstoši katram atsevišķajam līgumam individualizēti norādīt valsts līdzekļus, kas saņemti par to sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas darbību.
- 128 Tieši pretēji – šajās divās tiesību normās šādiem pakalpojumu sniedzējiem ir paredzēts vienīgi pienākums grāmatvedībā nodalīt to dažādos darbības blokus.
- 129 Līdz ar to Direktīvas 91/440 9. panta 4. punktā saistībā ar finansējumu, kas veikts attiecībā uz darbībām, kuras saistītas ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, ir prasīts nodalīt, pirmkārt, to veiktās pasažieru pārvadājumu darbības atbilstoši šim sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām un, otrkārt, pārējās to veiktās darbības, tostarp pārējos pārvadājumu pakalpojumus. Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punktā, skatot to kopā ar šīs regulas pielikuma 5. punktu, savukārt ir prasīts grāmatvedībā nodalīt sabiedrisko pārvadājumu darbības, par kurām tiek saņemta kompensācija atbilstoši sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, un darbības, par kurām šāda kompensācija netiek saņemta.
- 130 Šī pati prasība grāmatvedībā nodalīt darbību blokus ir paredzēta arī Direktīvas 91/440 6. pantā saistībā ar dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanas un dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības darbību iegrāmatošanu.
- 131 Līdz ar to, kā secinājumu 146. un 153. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, Komisijas interpretācija, saskaņā ar kuru uzņēmumiem ir pienākums savos gada pārskatos atbilstoši katram atsevišķajam līgumam individuāli norādīt valsts līdzekļus, kas saņemti atbilstoši to sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas darbībai, nav izsecināma nedz no Direktīvas 91/440 9. panta 4. punkta, nedz no Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punkta, skatot to kopā ar šīs regulas pielikuma 5. punktu.
- 132 Šajā ziņā šo secinājumu nevar mainīt tas, ka Regulas Nr. 1370/2007 pielikuma 5. punkta pēdējā ievilkumā ir noteikts, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju grāmatvedībā nedrīkst tikt pieļauta iespēja sabiedrisko pakalpojumu ieņēmumus novirzīt uz kādu citu šo pakalpojumu sniedzēju darbības nozari, kā arī tas, ka ar tādu pienākumu kā Komisijas norādītais var nodrošināt lielāku attiecīgo uzņēmumu darbības pārskatāmību, tādējādi ļaujot noteikt iespējamās šķērssubsīdijas.
- 133 Nedz atsaukšanās uz Direktīvas 91/440 9. panta 4. punkta lietderīgo iedarbību, nedz Regulas Nr. 1370/2007 pielikuma 5. punkta pēdējā ievilkuma piemērošanas joma, kas ir ļoti vispārīga un saistībā ar kuru nav paredzēta nekāda īstenošanas kārtība, pašas par sevi nevar radīt dalībvalstīm tādu konkrētu pienākumu kā Komisijas norādītais pienākums.
- 134 Līdz ar to Vācijas Federatīvajai Republikai nevar pārnest, ka tā ir pieļāvusi, ka *DB Regio* pārskatos finansējums, kas piešķirts par darbībām, kuras saistītas ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistībām, tiek norādīts tikai vispārīgi.
- 135 Tādējādi ceturtais iebildums, kas attiecas uz Direktīvas 91/440 9. panta 4. punkta, kā arī Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punkta noteikumu kopā ar šīs regulas pielikuma 5. punkta noteikumu pārkāpumu, ir jānoraida kā nepamatots.
- 136 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ar grāmatvedības uzskaites palīdzību varētu nodrošināt, ka tiek ievērots aizliegums dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi tai Direktīvas 91/440 6. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 137 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 3. punktam, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Ņemot vērā, ka Komisijas prasība ir apmierināta tikai daļēji, ir jānolemj, ka katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.
- 138 Saskaņā ar minētā reglamenta 140. panta 1. punktu dalībvalstis, kuras iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Atbilstoši šim noteikumam Itālijas Republika un Latvijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ar grāmatvedības uzskaites palīdzību varētu nodrošināt, ka tiek ievērots aizliegums dzelzceļa infrastruktūras apsaimniekošanai piešķirtos valsts līdzekļus novirzīt pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi tai Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/440/EEK par Kopienas dzelzceļa attīstību, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra Direktīvu 2001/12/EK, 6. panta 1. punktā paredzētos pienākumus;**
- 2) **prasību pārējā daļā noraidīt;**
- 3) **Eiropas Komisija, Vācijas Federatīvā Republika, Itālijas Republika un Latvijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]